

Makedonija: Etnicka Mrznja Deli Tetovo

Author: [Ellie Pritchard](#)

Rat u Makedoniji je mozda završen, ali stare predrasude i dalje opstaju.

Cetiri meseca posle zavrsetka zestokog etnickog sukoba, Tetovo je naizgled miran, napredan grad. Ali, iza tog privida skrivaju se zlokobne stvari, jer stanovnici makedonske nacionalnosti zive u strahu od pretecih telefonskih poziva i pokusaja izbacivanja iz sopstvenih kuca.

Vecina stanovnika Tetova su etnicki Albanci koji nelagodno zive pored makedonske i romske manjine. Upravo su se u ovaj grad, 14. marta 2000., spustili borci albanske Oslobojilacke nacionalne armije, ONA, sa obliznje Sar-planine da bi vodili rat u cilju ukidanja makedonske dominacije nad citavom zemljom.

Zestoki sukobi izmedju Oslobojilacke nacionalne armije i makedonskih snaga drzavne bezbednosti su besneli sirom tetovske oblasti, uglavnom u obliznjim selima, ali povremeno i u samom gradu. Desetine hiljada stanovnika, uglavnom makedonske nacionalnosti, izbeglo je iz grada. Crveni krst je procenio da je sirom zemlje oko 76.000 ljudi napustilo svoje domove.

Borbe su okoncane potpisivanjem sporazuma u Ohridu 13. avgusta koji je predvidjao ustavne promene u cilju poboljsanja položaja etnickih Albanaca. Od tada, stanovnici Tetova makedonske nacionalnosti se zale da su pod konstantnim pritiskom Albanaca da se iseie iz svojih kuca, cesto uz pretnje nasiljem.

Na prvi pogled, sam grad ne odaje takav utisak. Nasuprot siroko rasprostranjenom verovanju u drugim delovima zemlje, Makedonci jos uvek zive ovde i njihov jezik se jos uvek moze cuti na ulicama. Prodavnice su otvorene, dobro snabdevene i cini se da u njima rade isti oni ljudi koji su tamo radili i pre izbivanja sukoba.

Ipak, neprijateljstvo jos uvek tinja ispod prividnog mira. Obe strane krive onu drugu za svakodnevene probleme koji su u Tetovu postojali godinama i pre sukoba. Kao i drugde u Makedoniji, vodosnabdevanje je vec dosta dugo problematicna tema, ali sada je situacija gora nego ikad. Makedonci kazu da su albanski pobunjenici za to krivi. Albanci tvrde da su krivci za to snage drzavne bezbednosti.

Podela u samom gradu je pogotovo bila upadljiva za vreme albanskog festivala "Dita e flamurit" (Dan zastave) 28. novembra. Vec je dugo obicaj da se ovom prilikom puca u vazduh iz vatrenog oruzja i podize albanska zastava.

"Mi ovim ne iskazujemo nasu zelju da budemo deo Albanije," kaze Luljeta, student novog Juznoevropskog univerziteta. "Mi samo proslavljamo ono sto jesmo, bez obzira gde zivimo."

Medjutim, ove godine je pucnjava dovela do uzvratne vatre bezbednosnih snaga. Albanci, strahujuci od mogucih incidenata, skratili su slavlje i otisli ranije kucama. Makedonci su se takodje unervozili. Jedan prodavac novina je okrivio "albanske teroriste" za pucnjavu. "Kao sto vidite, oni nisu predali svoje naoruzanje," dodaje on. Nasim, Albanac po nacionalnosti, konobar po zanimanju, je ipak insistirao da se to samo "klinci sale sa policijom - smesna je zaista reakcija policajaca."

Makedonci cine oko 10 do 16 odsto lokalnog stanovnistva. Medjutim, mnogi sada odlaze. "Mozemo se kretati gradom tokom dana," kaze Mira, Makedonka po nacionalnosti. "Tokom noci ne izlazim - mozda samo do kuce nekog prijatelja, ali svakako ne setam unaokolo. Prosto se ne osecam sigurnom."

Mediji odslikavaju i cesto pojacavaju etnicke podele. Makedonski dnevni listovi se usredsredjuju na Makedonce koje su borci Oslobojilacke nacionalne armije kidnapovali tokom sukoba, posvecujuci paznju iskopavanjima navodne masovne grobnice u selu Trobos pored Tetova jer se veruje da su neka od nestalih lica tamo sahranjena. Albanska stampa, u medjuvremenu, nastavlja da izvestava o slucajevima policijske brutalnosti u samog gradu i okolini.

Neki smatraju da ce situacija biti jos gora sledece godine, dok drugi smatraju da ce tenzije popustiti. S obzirom na neizvesnost, uopste nije iznenadjuce sto je lokalno stanovnistvo tako osetljivo i nervozno.

Ellie Pritchard je slobodni novinar.

Location: Macedonia
Albania

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonija-etnicka-mrznja-deli-tetovo>